

bijlage

Projectplan
Ruimtelijke ingrepen

Datum
25 februari 2013

1 Algemene informatie

Projectnaam	Uitbreiding Woldmeer in deelplan 2 Meerstad
Naam aanvrager	Bureau Meerstad

2 Werkzaamheden en planning

2.1 Werkzaamheden

Kunt u het eindbeeld van het plangebied schetsen na de werkzaamheden?

Geef hierbij ook aan welke onderdelen van de inrichting van het plangebied niet wijzigen.

Het nu nog hoofdzakelijk agrarische land wordt een meer waarmee het Woldmeer in Meerstad wordt uitgebreid naar in totaal 350 hectare. Ook de in het gebied aanwezige roeibaan zal opgaan in het Woldmeer. Minimaal 17% van de oevers van het meer wordt als rietoever ingericht. De aangrenzende Harksteder Broeklanden blijven intact als natuurgebied.

De ingrepen dienen als voorinvestering voor enkele woongebieden, maar deze woningbouw zal na 2020 gerealiseerd worden in het gebied waarvoor nu ontheffing wordt aangevraagd. De marktvraag is daarbij bepalend voor het tempo van woningbouw.

De uitbreiding van het meer is conform de waterstuctuurvisie die als onderligger heeft gediend bij het bestemmingsplan Meerstad-Midden en bijbehorende MER uit 2007. Uitgangspunt daarbij is dat het meer van Meerstad o.a. als noodwaterberging dient. In tegenstelling tot dit bestemmingsplan en MER blijven de Harksteder Broeklanden echter gehandhaafd als natuurgebied.

ZIE BIJLAGE KAART PLANGEBIED

2.2 Werkwijze werkzaamheden

Welke werkzaamheden gaat u uitvoeren?

Beschrijf hierbij ook de methode die u gebruikt. Om te kunnen bepalen of er verbodsbepalingen worden overtreden, moet u uw werkzaamheden in voldoende detail uitwerken. Beschrijf uw voorgenomen werkzaamheden daarom zo concreet mogelijk.

Algemeen opruimwerkzaamheden

Het agrarisch gebied waarin de werkzaamheden zullen plaatsvinden zal gefaseerd worden opgeschoond. Dit betekent met name het verwijderen van eventueel gewas van het land en afasteringen. Er worden geen bomen gekapt en struiken gerooid, met uitzondering van lage oeverbeplanting langs de roeibaan over ca. 500 meter.

Sloop opstellen. De panden rondom de roeibaan (m.u.v. de starttoren) worden in het voorjaar van 2015 gesloopt. Op basis van het ecologisch onderzoek in 2014 hebben we al geconstateerd dat hier geen (beschermde) fauna in de panden aanwezig is.

Groot grondverzet

Grondwerkzaamheden vinden plaats in het plangebied ten behoeve van het creëren van het meer en het ophogen van woongebieden. Er zal gestart worden met het maken van een transportroute die het gebied rondom de Pilotenweg (oostelijk van de roeibaan) verbindt met het gebied ten westen van de roeibaan nabij de sluis. Deze transportroute zal gemaakt worden van zand. De transportroute kruist de roeibaan, hier zal dan ook een gronddam van maximaal 10 meter breed (bovenzijde) in worden aangebracht. In een latere fase zal een deel van de roeibaan worden gedempt om woongebied van te maken.

Ook in dit deel van het plan Meerstad wordt er gewerkt met een gesloten grondbalans. De vrijkomende grondsoorten worden allemaal verwerkt in constructies en ophogingen in Meerstad. Het vrijkomende veen wordt ter oxidatie op diverse percelen aangebracht om later na oxidatie te worden verwerkt in natuur of woongebieden. Het surplus aan zand wordt inzetbaar voor projecten buiten Meerstad.

Dempen sloten

Voor de werkzaamheden zullen enkele sloten opgaan in het meer en vanwege de waterhuishouding zullen ook enkele sloten gedempt worden.

Transportwegen

Grondtransport zal aanvankelijk plaatsvinden via transportwegen bestaande uit een zandcunet en in een latere fase middels een hydraulisch transport via een persbuis.

Afwerking

Aanleg groen, zoveel als mogelijk rietoevers, aanleg waterpartijen en watergangen etc. (voornamelijk na 2020)

Bouwrijp maken (niet van toepassing voor 2020)

Woningbouw en infra (niet van toepassing voor 2020)

In te zetten materieel

Voor het grondwerk worden in eerste instantie met name graafmachines en dumpers gebruikt en in een latere fase ook een zandzuiger.

2.3 Planning werkzaamheden

Wat is de planning van uw werkzaamheden?

Beschrijf zo concreet mogelijk in welke perioden van het jaar u de werkzaamheden uitvoert. Onderbouw hierbij waarom u de werkzaamheden in die periode moet uitvoeren.

Realiseren transportroute : 2015, vanaf april. De start van de werkzaamheden leidt niet tot negatieve effecten op beschermde flora en fauna. De aanleg van de transportroute start voordat de ontheffing is verleend en maakt daardoor als zodanig geen onderdeel uit van de aanvraag. Het grondtransport zal pas starten nadat ontheffing op de Flora- en faunawet is verleend.

Verwijderen deel van dijk roeibaan westzijde: 1e helft 2016

Grondtransport naar overzijde roeibaan: 2e helft 2015 - 1e helft 2018.

Dempen deel roeibaan t.b.v. woongebied 2016
Aanleg van het meer gefaseerd: 2016 - 2024/2028

ZIE KAART FASERING

3 Verbodsbepalingen

Beantwoord onderstaande de vraag per soort(groep).

3.1 Vernielen, beschadigen, onwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

n.v.t.

3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

n.v.t.

3.3 Doden en verwonden van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

n.v.t.

3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Verontrusten heeft betrekking op het beschermde dier zelf.

n.v.t.

3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Beschadigen of vernielen is de aantasting of opheffing van de ecologische functionaliteit.

- Heikikker omdat voortplantingsbiotoop in de vorm van sloten verdwijnt
- Waterspitsmuis omdat biotoop in de vorm van sloten verdwijnt

3.6 Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse. Verstoren is elke gebeurtenis die bijdraagt aan of een risico betekent voor de achteruitgang van de populatie of tot de vermindering van het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort.

- Gewone dwergvleermuis omdat de vliegroute langs roeibaan deels zijn functionaliteit verliest als vlieg- en foerageerroute
- Buizerd omdat er foerageergebied verdwijnt
- Heikikker omdat voortplantingsbiotoop in de vorm van sloten verdwijnt
- Waterspitsmuis omdat biotoop in de vorm van sloten verdwijnt

3.7 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier?

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

n.v.t.

3.8 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan

Vraagt u aan voor deze handeling? Geef dan aan hoe uw werkzaamheden leiden tot overtreding van deze verbodsbepaling voor deze soort. Leg daarbij een relatie met uw effectenanalyse.

n.v.t.

4 Ecologisch inventarisatie: achtergrond

Beantwoord onderstaande vragen per aangevraagde soort(groep)

4.1 Methode inventarisatie

Geef aan welke methoden en technieken u voor het inventariseren heeft gebruikt. Voor onderzoek naar soorten zijn in veel gevallen protocollen, richtlijnen of standaarden opgesteld. Beschrijf op welke manier u van deze standaarden gebruik gemaakt heeft.

Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen heeft zich toegespitst op het vaststellen van de aanwezigheid van foerageergebieden en relevante vliegroutes binnen het onderzoeksgebied. Hierin hebben locaties waar ruimtelijke ingrepen voorzien zijn een hogere prioriteit gekregen dan locaties die ongemoeid blijven. Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol dat is opgesteld op initiatief van het Netwerk Groene Bureaus en wordt erkend door de Gegevens Autoriteit Natuur (GAN). Vliegroutes en foerageergebied zijn gebiedsdekkend onderzocht met twee ronden op elke kansrijke locatie. Aan de aanwezigheid van verblijfplaatsen in gebouwen is zijdelings aandacht besteedt omdat er geen gebouwen gesloopt zullen worden die potentie hebben als verblijfplaats voor vleermuizen. Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector (Petterson D240x) om ultrasoon geluid om te zetten in hoorbaar geluid. Met behulp van digitale WAV-recorders zijn opnames gemaakt voor analyse.

Overzicht van het vleermuisonderzoek in Meerstad in 2013.

Datum	Begin	Eind	Zon onder	Weersomstandigheden
22 mei	21.15	23.30	21.37	Half bewolkt, 11°C, wind WZW3
27 mei	21.00	23.15	21.39	Helder, 14°C, wind ZWW3
11 juni	21.30	00.00	22.00	Helder, 16°C, wind ZW2
20 aug	20.30	23.15	20.53	Half tot zwaar bewolkt, 14°C, wind WZW2
10 sep	20.00	22.30	20.06	Geheel bewolkt, 13°C, wind W2
25 sep	19.30	21.30	19.30	Geheel bewolkt, 15°C, wind ZO2

Waterspitsmuizen

Doel van het onderzoek naar de Waterspitsmuis was een beter inzicht te krijgen van de verspreiding van de Waterspitsmuis in en rondom de Harksteder Broeklanden. Het onderzoek is eind augustus uitgevoerd. Tijdens de zomer groeien muizenpopulaties en bereiken in het najaar hun piek. De piekperiode is de beste periode om muizenonderzoek uit te voeren. Het onderzoek is uitgevoerd met gebruik van 110 inloopvallen van het type Longworth. Dit zijn vallen die speciaal zijn ontworpen voor het levend vangen en vrijlaten van muizen. De vallen zijn uitgezet op de meest kansrijke locaties in het onderzoeksgebied in negen raaien, zie bijlage 3 (Buro Bakker, 2014). Op 21 augustus zijn de vallen, voorzien van hooi en voer, geplaatst. Daarna volgde een pre-bait periode van vijf dagen, waarin het vangstmechanisme is vergrendeld. Op 26 augustus zijn de vallen op "scherp" gezet. Vervolgens zijn de vallen om de twaalf uur gecontroleerd en zonodig aangevuld met droog hooi en voer. Er zijn drie controles uitgevoerd. Indien Waterspitsmuizen werden gevangen, is de betreffende raai direct opgeruimd om verder onnodig dierenleed te voorkomen.

Amfibieën

Het onderzoek in het plangebied heeft zich in 2013 in eerste instantie gericht op het verder in beeld brengen van de verspreiding van de Heikikker. De locaties waar in het verleden Heikikkers zijn vastgesteld zijn opnieuw onderzocht. Daarnaast zijn kansrijke delen van het onderzoeksgebied intensiever onderzocht dan voorheen om na te gaan of er voortplanting van (kleine) aantallen Heikikkers plaatsvindt. Een eerste onderzoeksrondte vond plaats in april. In deze periode werden locaties met hoge potentie regelmatig bezocht (16, 17, 23 en 25 april 2013) met als doel om voortplantende Heikikkers vast te stellen. Sloten zijn onderzocht op de aanwezigheid van eiklommen. Deze sloten zijn in juni opnieuw bezocht om larven te vangen en te determineren. Eiklommen van Heikikker zijn niet met zekerheid van de Bruine kikker zijn te onderscheiden, aan de hand van de larven is dit wel mogelijk. De controle van sloten met eiklommen werd uitgevoerd op 4, 19 en 26 juni.

Broedvogels

Het onderzoek naar broedvogels heeft zich voltrokken in vier gebiedsdekkende bezoeken in de ochtend en twee bezoeken in de nacht in 2013. Het broedvogelonderzoek heeft zich toegespitst op het in beeld brengen van de verspreiding van jaarrond beschermde soorten, weidevogels en vogels van de Rode lijst. Het eerste ochtendbezoek is uitgevoerd op 4 april. Tijdens dit bezoek is specifiek gelet op de aanwezigheid van roofvogels. Alle beboste delen van het onderzoeksgebied zijn hiervoor bezocht. Het vroege voorjaar is de beste periode voor het inventariseren van roofvogels. Enerzijds omdat er dan actief gebaltst wordt. Anderzijds omdat, door het ontbreken van blad aan de bomen, nesten relatief eenvoudig zijn op te sporen. Het tweede ochtendbezoek werd uitgevoerd op 24 april 2013. Tijdens dit bezoek is het gehele gebied doorkruist en zijn alle relevante soorten in kaart gebracht. Hierbij zijn vooral de open agrarische gebieden onderzocht op de aanwezigheid van weidevogels en

de bebouwing op de aanwezigheid van Huismussen. Het derde ochtendbezoek van 17 mei is gebruikt om broedvogels in het open agrarisch gebied nauwkeurig in beeld te brengen. Het vierde ochtendbezoek vond plaats op 26 juni en is gebruikt voor het in beeld brengen van soorten die later in het seizoen arriveren of ter bevestiging van soorten die tijdens eerdere rondes zijn waargenomen. Voor nachttactieve soorten, zoals uilen en rallen, zijn twee nachtbezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. Deze zijn uitgevoerd op 14 april en 4 juni 2013.

4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

Wanneer heeft de inventarisatie plaatsgevonden? In geval van Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijn- soorten mag het veldonderzoek niet ouder zijn dan drie jaar. In overige gevallen geldt een periode van vijf jaar.

In 2013 (Ecologisch onderzoek naar beschermde flora en fauna Meerstad 2013 (Buro Bakker, maart 2014). Al sinds 2004 laat Bureau Meerstad elke drie jaar het ontwikkelingsgebied voor Meerstad onderzoeken op beschermde flora en fauna. Zo beschikt het altijd over recente verspreidingsgegevens.

4.3 Locatie inventarisatie

Geef op kaart aan welk gebied u heeft onderzocht. Het onderzoeksgebied is het gebied onder de invloedssfeer van uw werkzaamheden. Dit gebied kan ruimer zijn dan uw plangebied.

Zie pagina 1, figuur 1.1 van Ecologisch onderzoek naar beschermde flora en fauna Meerstad 2013 (Buro Bakker, maart 2014) voor kaart met het gebied dat in 2013 is onderzocht. Buiten de locatie van het toekomstige meer zijn ook de aangrenzende Harksteder Broeklanden en het omringende agrarische gebied in het onderzoek betrokken.

5 Ecologisch inventarisatie: resultaten

Beantwoord onderstaande vragen per aangevraagde soort(groep).

5.1 Plantensoort: groeiplaatsen

Vraagt u aan voor een plantensoort? Welke groeiplaatsen van de plantensoort zijn in het plangebied aanwezig? Geef op kaart de groeiplaatsen aan. Wat is de omvang van de groeiplaats(en)?

n.v.t.

5.2 Plantensoort: verspreiding

Beschrijf de verspreiding van de plantensoort in de omgeving van het plangebied. Is de populatie geïsoleerd? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vraag 4.1.

n.v.t.

5.3 Plantensoort: omgevingscheck

Welke eisen stelt de soort aan zijn leefomgeving? Zijn er in de omgeving van het plangebied alternatieven voor de soort beschikbaar? Zo ja, geef op kaart deze alternatieven aan.

n.v.t.

5.4 Diersoort:

a) Zijn in het plangebied nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de diersoort aanwezig? Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen zijn onder meer kraamkolonies, paarverblijven en overwinteringsplaatsen. Geef op kaart deze voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aan.
Heikikker (zie voor verspreidingskaart bijlage 4 (Buro Bakker, 2014)) Waterspitsmuis (zie voor verspreidingskaart bijlage 3 (Buro Bakker 2014))
B) Wat is de omvang van de populatie?
Heikikker (zie voor verspreidingskaart bijlage 4 (Buro Bakker, 2014)) In het onderhavige onderzoeksgebied werd de Heikikker tot nu toe uitsluitend vastgesteld in de Harksteder Broeklanden. Daarom heeft het onderzoek naar de Heikikker zich in 2013 toegespitst op het vaststellen van eventuele leefgebieden van Heikikker buiten de Harksteder Broeklanden. Met name het gedeelte ten oosten van de Harksteder Broeklanden beschikt over enige potentie voor de Heikikker en hier werd ook een relatief klein aantal Heikikkers aangetroffen. In april 2013 werden ten oosten van de Pilotenweg in twee sloten zeer beperkt roepende Heikikkers gehoord. Een inventarisatieronde overdag leverde hier op verschillende locaties eiklomp op. Omdat de eiklomp van zwaar beschermde Heikikker en de licht beschermde Bruine kikker niet met zekerheid van elkaar te onderscheiden zijn is in juni een inventarisatie met schepnet uitgevoerd om de larven op soort te brengen. Drie van de vier gevangen larven behoorde tot Heikikker. Het overige deel was niet goed te bepalen of behoorde tot Bruine kikker. Daar kan uit worden opgemaakt dat in een aantal sloten ten oosten van de Harksteder Broeklanden voortplanting van Heikikker plaats vindt. Het erf van de voormalige boerderij (Hamweg 90) en de dijken langs het Slochterdiep dienen mogelijk als overwinteringsbiotoop (beide locaties buiten het plangebied). De in het plangebied aanwezige dieren kunnen als deelpopulatie worden beschouwd met een omvang van naar schatting 100 tot maximaal 300 dieren. Deze deelpopulatie staat in directe verbinding staat met de omvangrijke populatie in de Harksteder Broeklanden.
Waterspitsmuis (zie voor verspreidingskaart bijlage 3 (Buro Bakker 2014)) In augustus 2013 zijn tijdens het onderzoek naar kleine zoogdieren zijn tien waterspitsmuizen gevangen. Hiervan werden er acht in de Harksteder Broeklanden gevangen en een in de zuidoever van het Slochterdiep. Het tiende dier werd gevangen buiten het natuurgebied en binnen het plangebied van onderhavige aanvraag. De bij raai 7 aanwezige deelpopulatie staat vermoedelijk in permanente verbinding met de populatie in de Harksteder Broeklanden. Vanwege het reguliere slootbeheer dat er in het plangebied wordt gevoerd, is het zelfs aannemelijk dat de hier aanwezige dieren in de winter in de Harksteder Broeklanden verblijven, omdat dekking in de sloten afwezig is.
C) Maakt de populatie deel uit van een netwerk? Beschrijf hier het netwerk. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden op vragen 4.4 , 4.5, 5.4 en 5.5.
Heikikker Harksteder Broeklanden vormt voor de heikikker één van de vier sleutelgebieden in de metapopulatiestructuur zoals die aanwezig zijn. Voor deze metapopulatiestructuur met 3000-4000 Reproductieve Eenheden (RE) ofwel 6000-8000 volwassen heikikkers is Harksteder Broeklanden essentieel. (Heikikkers in Meerstad, Alterra-rapport 2342, 2012). Bij de recente inrichting van het oppervlaktewater in Meerstad is ingezet op versterking van de verbindingen tussen de sleutelgebieden en met de omgeving. Ook de

herinrichting van de oeverzone van het Slochterdiep draagt bij aan een sterke ruimtelijke structuur voor het leefgebied van de Heikikker.

Waterspitsmuis

In en rondom de Harksteder broeklanden bevindt zich een gezonde populatie van Waterspitsmuis die via het Slochterdiep in verbinding staat met overige populaties. Op grotere afstand van de Harksteder Broeklanden werd de soort niet aangetroffen. In voorgaande jaren (2004, 2007 en 2010) werden hier eveneens geen Waterspitsmuizen gevangen. De aanwezigheid van de Waterspitsmuis beperkt zich tot de Harksteder broeklanden en de directe omgeving, waaronder de oevers van het Slochterdiep. Daar buiten kan het voorkomen van de soort vrijwel zeker worden uitgesloten.

5.5 Diersoort: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

Zijn er foerageergebieden, migratie- en vliegroutes aanwezig in het plangebied? Zijn deze essentieel voor de functionaliteit van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen (binnen of buiten het plangebied)? Geef op kaart deze andere ecologische functies aan.

Buizerd

In de Harksteder broeklanden zijn twee buizerdnesten aanwezig (zie kaart bijlage 6, Buro Bakker, 2014). De Buizerds in de Harksteder Broeklanden foerageren in de ruime omgeving van de Harksteder Broeklanden, waaronder het plangebied. Het plangebied onderscheidt zich hierbij niet van de andere in de omgeving aanwezige agrarische gebieden. In die zin is het niet essentieel.

De combinatie van het grote aanbod aan nestgelegenheid, in de vorm van populierenaanplant, en de aanwezigheid van open gebieden om te jagen, maken het gebied zeer geschikt voor de Buizerd. De Buizerd is in de provincie Groningen een algemeen voorkomende roofvogel. Alleen in de noordrand van de provincie waar bomen schaars zijn, ontbreekt de Buizerd ook.

Gewone dwergvleermuis

Langs de oevers van de roeibaan ligt een vliegroute van de Gewone dwergvleermuis (zie kaart bijlage 2, Buro Bakker, 2014). Deze route lijkt echter vooral in gebruik als foerageergebied. De oevers worden door relatief hoge aantallen vleermuizen gebruikt. De verspreiding van Gewone dwergvleermuis concentreert zich in het plangebied vooral rondom de aanwezige bebouwingslinten en het opgaand groen. Hier bevinden zich zowel de verblijfplaatsen als de belangrijkste foerageergebieden. Enkel vliegroutes doorkruisen meer open delen van het plangebied, waaronder de vliegroute langs de roeibaan.

5.7 Diersoort: omgevingscheck

Welke eisen stelt de soort aan zijn leefomgeving? Zijn er in de omgeving van het plangebied alternatieven voor de soort beschikbaar? Geef op kaart deze alternatieven aan. Kan de soort deze alternatieven op eigen kracht bereiken? Zorg dat uw beschrijving in ieder geval deze vragen beantwoord.

Buizerd

De Buizerd stelt geen hoge eisen aan de leefomgeving. Deze valt in het kort te omschrijven als een combinatie van opgaande beplanting om te nestelen en een open gebied om te foerageren. Het plangebied bevindt zich in een agrarisch landschap met verspreid liggende bosjes. Beide elementen van de leefomgeving zijn in het omliggende landschap in ruime mate aanwezig.

Gewone Dwergvleermuis

Omgevingseisen: een typische bewoner van gebouwen, hoewel de soort ook af en toe in boomholtes kan worden aangetroffen. Lijnvormige landschapsstructuren in de vorm van beplanting dienen als vliegroule en fourageergebied. Groengebied (openbaar groen, tuinen) in combinatie met water zijn ook geschikt om te foerageren. De vliegroule langs de roeibaan onderscheidt zich niet van andere lijnvormige elementen in de omgeving. Er zijn meerdere vliegroules vastgesteld, onder andere langs de Borgsloot en de Hamweg. Langs de roeibaan kunnen de vleermuizen aan beide zijden vliegen. Slechts één zijde wordt binnen de termijn van deze ontheffingsaanvraag verwijderd.

Heikikker

Omgevingseisen: De heikikker komt voor op zandgronden, hoog- en laagvenen, op heide, in beekdalen, in klei-op-veen en komkleigebieden en ook in uiterwaarden. Hierbij gaat het vaak om oude ongestoorde gebieden met een hoge grondwaterstand. Ook in oude cultuurgebieden als polders waar men een natuurlijk peilbeheer nastreeft vormt een ideaal habitat voor heikikkers (Ottburg, 2008). Voor het afzetten van de ei-klompen zijn open, kleine ondiepe wateren favoriet, zoals poelen, vennen, petgaten en (oude) deels verlande sloten. Het voortplantingswater moet in voldoende mate begroeid zijn en een laag dynamisch karakter hebben (Spitzen-Van der Sluijs et al., 2007). De waterkwaliteit moet door kwel of door geringe overstromingsfrequentie goed zijn. Heikikkers kunnen zich in relatief zuur water, tot pH 4, voortplanten (Lenders en Stronks, 1989). De soort is niet bestand tegen de aanwezigheid van grote vissen (Lenders et al., 1993).

Naast de eisen van het voortplantingswater dient in directe nabijheid voldoende landhabitat aanwezig te zijn in de vorm van hoogwatervrije ruige overhoekjes (rivierengebied) of bos in de nabijheid van de voortplantingswateren (Van Delft, 2003). De heikikker overwintert voornamelijk op het land en overwinteringslocaties bestaan uit vorstvrije, vochtige en beschutte plaatsen onder boomstronken, dichte vegetaties en dergelijke (Schops, 1999). In het agrarisch gebied heeft de Heikikker een duidelijke voorkeur voor verwilderde greppels met water, houtwallen met sloten die af en toe water voeren en extensief weiland en elzenbosjes. Verplaatsingen vinden onder andere via slootranden plaats (Hartung, 1991; Lutz, 1992).

In Meerstad zijn het vooral de sloten met rietranden, populieropstanden en natte broekbossen (en vloeiveld) die de openheid afwisselen en geschikt habitat vormen voor de heikikkers (Alterra, 2012). De heikikkers in Meerstad maken onderdeel uit van een metapopulatie waarbinnen uitwisseling mogelijk is. Bij de ontwikkeling van Meerstad is ingezet op de ontwikkeling en de versterking van verbindingen tussen deelpopulaties. In directe verbinding met de deelpopulatie Heikikkers in het plangebied staat de omvangrijke populatie in de Harksteder Broeklanden. De populatie in het plangebied vormt feitelijk een uitbreiding van de populatie in de Harksteder Broeklanden.

Waterspitsmuis

De Waterspitsmuis is in belangrijke mate afhankelijk van schoon, niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Deze omstandigheden zijn in ruime mate in de Harksteder Broeklanden, waarmee het plangebied in directe verbinding staat. Het leefgebied in het plangebied vormt een uitbreiding van het leefgebied in de Harksteder Broeklanden. Aangezien de sloten in het plangebied een regulier schoningsregime kennen, waardoor ze in de winter minder geschikt zijn als leefgebied voor de Waterspitsmuis, is het aannemelijk dat de hier aanwezige dieren zich in de winter 'terugtrekken' in de Harksteder Broeklanden. Via de

oevers van het Slochterdiep worden andere leefgebieden in de omgeving bereikt.

ZIE BIJLAGE KAART ALTERNATIEVE LEEFGEBIEDEN

6 Effecten

Beantwoord onderstaande de vraag per soort

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit

Wat is het effect van uw werkzaamheden op de soort? Leg daarbij een relatie met de resultaten van uw ecologische inventarisatie en alle voorgaande punten. Hou er rekening mee dat bepaalde werkzaamheden ook effect buiten het eigenlijke plangebied kunnen hebben. Maak daarnaast onderscheid in tijdelijke, permanente en cumulatieve effecten¹.

Buizerd

De aanleg van het meer leidt tot een afname van de omvang van foerageergebied van de buizerds in de Harksteder Broeklanden. Omdat in de directe omgeving nog in ruime mate foerageergebied aanwezig blijft, lijkt het onwaarschijnlijk dat als gevolg van de ingreep één van de beide nesten verlaten worden, maar dit kan echter niet geheel worden uitgesloten.

Gewone dwergvleermuis

De overbegroeiing aan een zijde van de roeibaan wordt verwijderd omdat de roeibaan hier opgaat in het meer. Dit betekent dat de vliegroute hier ter plekke verdwijnt. De begroeiing op de andere zijde blijft behouden. De functionaliteit van de roeibaan als vliegroute en foergareergebied als geheel blijft daardoor behouden.

Heikikker

De sloten die nu leefgebied vormen voor de Heikikker gaan uiteindelijk op in het aan te leggen meer. Hierdoor verdwijnt het leefgebied ter plekke. Het gaat hierbij in het bijzonder om voortplantingsgebied. De Harksteder broeklanden blijven volledig intact. Verbindingen met de andere populaties binnen de metapopulatie, zoals die door Alterra is beschreven, blijven ook intact.

Waterspitsmuis

De sloten die nu leefgebied vormen voor de Waterspitsmuis gaan op in het meer. Hierdoor verdwijnt leefgebied van de Waterspitsmuis. Daarentegen leidt de nieuwe ontwikkeling ook tot nieuw leefgebied. Door de aanleg van het meer ontstaan oeverzones die als nieuw leefgebied zullen fungeren. De kwaliteit van het nieuwe leefgebied is hoger dan het huidige leefgebied omdat het niet onderhevig is aan een schoningsregime dat is afgestemd op agrarisch gebruik.

6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit

Wat is het effect van uw werkzaamheden op de oppervlakte van het leefgebied van de soort? Een voorbeeld is vernietiging van het habitat door de bouw of sloop van woningen. Hou er rekening mee dat bepaalde werkzaamheden ook effect buiten het eigenlijke plangebied kunnen hebben. Maak daarnaast onderscheid in tijdelijke, permanente en cumulatieve effecten.

¹ Door verschillende projecten kan er een versterkend effect zijn op de populatie die groter is dan het effect van uw project op zich. U dient al deze extra effecten mee te nemen in uw beoordeling.

Buizerd

De oppervlakte foerageergebied zal afnemen met circa 140 hectare. De Buizerd foerageeert in de regel in een ruim gebied rond het nest. De omvang van het foerageergebied is afhankelijk van het aanwezige landgebruik, de inrichting van het landschap, de aanwezigheid van andere territoria van buizerds en is bovendien onderhevig aan fluctuaties, bijvoorbeeld door de beschikbaarheid aan prooidieren. Als we uitgaan van een foerageergebied met een straal van 3 km waarbinnen 70% van het gebied geschikt is als foerageergebied (schatting aan de voorzichtige kant), dan leidt de ontwikkeling tot een afname van 7% aan foerageergebied.

Gewone dwergvleermuis

De vliegroute langs een oever van de roeibaan wordt over circa 500 meter onderbroken. Hierdoor verliest hij zijn functionaliteit aan die zijde van de roeibaan als vliegroute en foerageergebied. De uitbreiding van het meer en de ontwikkeling van het nabijgelegen Meerstad leiden echter tot een ruime toename van de oppervlakte foerageergebied. Netto treedt er daardoor geen verlies op, maar een geleidelijk toenemende winst. De waarde van het agrarisch land dat hier voor de ontwikkeling van Meerstad aanwezig was, als foerageergebied is zeer beperkt.

Heikikker

De ontwikkeling leidt tot verlies van circa 700 meter aan sloot die als voortplantingsbiotoop voor de Heikikker gekwalificeerd kan worden.

Waterspitsmuis

De ontwikkeling leidt tot het verlies van circa 2100 meter aan sloot met geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis. Daar staat tegenover dat minimaal 17% van de oevers van het meer rietoevers worden en dat daarmee een kwalitatief hoogwaardig leefgebied wordt ontwikkeld, onder andere door het achterwege blijven van het schone en de aanwezigheid van een brede zone oevervegetatie.

6.3 Effect werkzaamheden: monitoren

Hoe gaat u het effect van uw werkzaamheden op de soort kritisch volgen tijdens de uitvoering? Wie gaat de effecten van uw werkzaamheden kritisch volgen? Beschrijf de deskundigheid van deze personen.

Bureau Meerstad laat periodiek (eens per 3 a 4 jaar) een inventariserend ecologisch onderzoek uitvoeren in het plangebied. Dit zal in de toekomst ook zo zijn. Daarnaast loopt er een monitoringsprogramma voor de heikikker waarbij jaarlijks wordt bekeken hoe de heikikkers zich ontwikkelen in de in het kader van Meerstad aangelegde heikikkercompensatiegebieden.

Tot slot worden de werkzaamheden in het veld begeleid door een ecologisch adviesbureau.

Bureau Meerstad schakelt hiervoor erkende ecologische bureaus in. Tot nu toe zijn dat Buro Bakker, RAVON en Koeman & Bijkerk. Deze bureaus werken met gekwalificeerde ecologen.

7 Gunstige staat van instandhouding

Beantwoord onderstaande vragen per soort(groep).

7.1 Staat van instandhouding

Wat is de staat van instandhouding van de soort?

Buizerd

De Buizerd is een algemene soort, die ook in Groningen veel voorkomt. De staat van instandhouding van de soort is, ook op lokaal niveau gunstig.

Gewone dwergvleermuis

Op zowel lokaal als landelijk niveau is de Gewone dwergvleermuis een algemeen voorkomende soort. De ontwikkeling van Meerstad leidt tot een toename aan potentiële verblijfplaatsen en aan geschikte foerageergebied voor de soort. De lokale staat van instandhouding is gunstig.

Heikikker

Uit onderzoek van Alterra blijkt dat de Heikikker een vrij algemeen voorkomende soort is rond Meerstad. Vier te onderscheiden populaties staan met elkaar in verbinding en vormen zo een metapopulatie. Door de ontwikkeling van Meerstad zijn nieuwe leefgebieden aangelegd en verbindingen tussen populaties versterkt. De grote kernpopulatie in de Harksteder Broeklanden blijft in tact. De lokale staat van instandhouding is niet ongunstig.

Waterspitsmuis

De Waterspitsmuis is pas sinds enkele jaren bekend in de Harksteder Broeklanden, terwijl er al sinds 2004 onderzoek naar gedaan wordt. Ook op andere plekken in de provincie Groningen is er sprake van een sterke opmars van de soort. Het lijkt er op dat er op regionaal niveau sprake is van een toenemende populatie waardoor de staat van instandhouding gunstig is.

7.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Doen uw werkzaamheden afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding?

Onderbouw uw antwoord. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden op de vragen over effecten en maatregelen.

Buizerd

Het verdwijnen van een nestlocatie van de buizerd wordt als onwaarschijnlijk beschouwd, maar kan niet worden uitgesloten. Vanwege het algemeen voorkomen van de buizerd, zal het eventueel verdwijnen van een nestlocatie geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding. Er zijn de regio talrijke uitwijkmogelijkheden voor deze soort. Nieuwe groenvoorzieningen in Meerstad in de vorm van openbaar groen zullen (op termijn) geschikte nestgelegenheid bieden.

Gewone dwergvleermuis

Door behoud van één zijde van de roeibaan als vliegroute en foerageergebied zal de functionele leefomgeving van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis niet ingrijpend wijzigen. Er is sprake van een marginaal negatief effect. De gunstige staat van instandhouding komt, ook lokaal niet in het geding. Daar waar open agrarische gebieden worden omgezet in een afwisselend woon- en recreatielandschap zal een verbetering in het voedselaanbod voor vleermuizen optreden. Als geheel zal de ontwikkeling van Meerstad naar onze beoordeling leiden tot een netto toename van de oppervlakte geschikt foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuis.

Heikikker

Verlies van het leefgebied van de deelpopulatie heikikkers in het agrarisch gebied ten

oosten van de Harksteder broeklanden vormt geen bedreiging voor de gunstige staat van instandhouding op lokaal niveau. Deze deelpopulatie bestaat uit maximaal enkele honderden dieren en is niet van vitaal belang voor de regionale populatie. Het is onzeker of deze deelpopulatie groot genoeg is om duurzaam op zichzelf te kunnen blijven bestaan, zonder de aanwezigheid van de grote populatie in de Harksteder Broeklanden. Isolatie van de Harksteder broeklanden zal worden voorkomen door een verbinding te handhaven met het vaste land en overige populaties van Heikikker (Alterra, 2012). Langs de dijk van het huidige Slochterdiep worden natuurvriendelijk oevers en plas-dras situaties aangelegd die geschikt zijn als ecologische verbinding voor de Heikikker. Ondiepe poelen en plassen op deze locaties leveren nieuwe voortplantingslocaties op en de dijk vormt geschikt overwinteringsbiotoop. Met de ontwikkeling van deze natuurvriendelijke oevers wordt de verbinding met recent ontwikkelde leefgebieden aan de westzijde van Meerstad versterkt.

Waterspitsmuis

De kern van de lokale populatie waterspitsmuizen bevindt zich in de Harksteder broeklanden. Het leefgebied in de het plangebied vormt een uitloper van deze kern en is voor het voortbestaan van de lokale populatie niet essentieel.

Voor versterking van de lokale populatie is het van belang dat de populatie waterspitsmuizen in de Harksteder Broeklanden, een duurzame verbinding blijft hebben met overige populaties. Ten oosten van de Harksteder Broeklanden is een ecologische verbindingszone voorzien langs het Slochterdiep met plas dras situaties en natuurvriendelijke oevers. Deze wordt uiterlijk in 2017 gerealiseerd. Ten westen van de Harksteder Broeklanden worden al in 2015 natuurvriendelijke oevers aangelegd in het Slochterdiep. Naast de nodige hoeveelheid nieuw leefgebied voor de Waterspitsmuis vormt dit eveneens een ecologische verbinding naar overige leefgebieden. Ook de aanleg van het meer zal bijdragen aan duurzaam leefgebied voor de waterspitsmuis.

Vraagt u aan voor een zwaar beschermde soort? Beantwoord dan ook vraag 7.3.

7.3 Zorgvuldig handelen

Handelt u zorgvuldig? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vragen in paragraaf 7 (maatregelen).

ja,

Buizerd

Tijdens de broedperiode (begin maart tot medio mei) zullen geen werkzaamheden binnen 50 meter van de Harksteder Broeklanden plaats vinden zodat er geen verstoring van de broedende buizerds plaatsvindt.

Gewone dwergvleermuis

Eén van de beide oevers van de roeibaan (de oostzijde) zal gedurende de ontheffingsperiode (tot 2020) in tact blijven. Hiermee blijven zowel de vliegroute als de foerageermogelijkheden voor gewone dwergvleermuizen behouden.

Heikikker

Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden worden de sloten met leefgebied van de heikikker afgeschermd van het overwintersbiotoop. Hierdoor kunnen de kikkers niet meer in het werkgebied komen en zullen ze uitwijken naar de aangrenzende, duurzaam ingerichte leefgebieden. De afscherming wordt neergezet in de winter/vroege voorjaar in 2016/2017 en indien nodig ook in andere jaren wanneer zich werkzaamheden voordoen bij de sloten die geschikt zijn als voortplantingsbiotoop. Bureau Meerstad heeft ervaring

met afschermingsmaatregelen. De heikikkers worden niet actief afgevangen omdat er voldoende leefgebied in de omgeving aanwezig is: Harksteder Broeklanden en de natuurvriendelijke oevers langs het Slochterdiep die een verbinding vormen voor uitwisseling met andere populaties in de omgeving, waaronder die in de compensatiegebieden die eerder door Bureau Meerstad zijn ingericht voor de Heikikker.

Waterspitsmuis

In de periode voorafgaand aan de werkzaamheden in de sloten met biotoop, zal twee maal kort gemaaid worden. Hierdoor verdwijnt de dekking voor de dieren en zijn de sloten onaantrekkelijk als leefgebied. Waterspitsmuizen zullen dan nieuwe leefgebieden zoeken. In de minst gevoelige periode (september /oktober) worden de sloten vervolgens uitgegraven.

8 Maatregelen

Beantwoord de volgende vragen per maatregel.

8.1 Maatregel

Welke maatregel gericht op de aangevraagde soorten bent u van plan te nemen?
Beschrijf de voorgenomen maatregel zo concreet mogelijk met voldoende detail.

Buizerd

De nesten van de Buizerds in de Harksteder Broeklanden blijven behouden. De fasering van het werk wordt afgestemd op de nestlocaties: binnen de beïnvloedingszone van het nest wordt gedurende het broedseizoen niet gewerkt.

Gewone dwergvleermuis

Binnen de ontheffingsperiode zal alleen de vlieg-/foerageerroute aan de westzijde van de roeibaan worden verwijderd, waardoor de vliegroute langs de oostzijde gehandhaafd blijft. Er is hierdoor sprake van een gefaseerde aanpak. Alternatief foerageergebied is voldoende voorhanden, dit hoeft niet vooraf gemitigeerd te worden. Pas na de ontheffingsperiode (na 2020) zal de oostoever van de roeibaan worden aangepakt. De verwachting is dat er tegen die tijd voldoende nieuw biotoop voor vleermuizen ontwikkeld is, inclusief vliegroutes, met name door de grootschalige gebiedsontwikkeling die gunstig is voor vleermuizen. Doordat Bureau Meerstad systematisch onderzoek uitvoert naar de ecologische waarden zal deze verwachte ontwikkeling rond 2020 in beeld worden gebracht. De vervolgstappen zullen tegen die tijd worden afgestemd op de actuele situatie.

Heikikker

Bureau Meerstad heeft bij het verlies van het leefgebied aan de Driemereweg reeds ruime ervaring opgedaan met de mitigatie voor Heikikkers. Er zijn compensatiegebieden ingericht nabij Rijpema, de Harksteder Broeklanden zullen behouden blijven, en aan de west- en oostzijde hiervan worden ecologische verbindingen gerealiseerd langs het Slochterdiep in de vorm van natuurvriendelijke oevers en ondiepe voortplantingswateren en in de vorm van een uitstroombied en kwelsloot. Nadat de ecologische verbinding langs het Slochterdiep gereed is (deels 2015, deels uiterlijk 2017) kan het huidige voortplantingsbiotoop buiten de Harksteder Broeklanden in het plangebied ongeschikt worden gemaakt door de bewuste sloten te dempen. Door afschermingsmaatregelen te nemen wordt voorkomen dat Heikikkers in de sloten aanwezig zijn. Voorafgaand aan de daadwerkelijke maatregelen vindt monitoring plaats om de effectiviteit van de afscherming vast te stellen. Zonodig worden aanvullende maatregelen genomen.

Gezien het betrekkelijk lage aantal voortplantende dieren zal er geen overbevolking van de bestaande populaties optreden. De fluctuaties die hierdoor kunnen ontstaan, vallen binnen de grenzen die ook in de reguliere dynamiek van een populatie kunnen optreden. Bovendien wordt uitwisseling tussen populaties beter mogelijk met de verbinding langs het Slochterdiep. Het actief vangen en verplaatsen van dieren is derhalve niet nodig.

Waterspitsmuis

De Harksteder Broeklanden blijven behouden. Ten westen en oosten hiervan zal een ecologische verbinding worden aangelegd langs het huidige Slochterdiep in de vorm van natuurvriendelijke oevers. Deze ecologische verbinding zal worden voorzien van plas dras situaties en natuurvriendelijke oevers waardoor er nieuw leefgebied voor Waterspitsmuis zal worden ontwikkeld.

Daardoor zullen uitsluitend de leefgebieden langs de Pilotenweg door de werkzaamheden verloren gaan. Nadat de ecologische verbinding langs het Slochterdiep is gerealiseerd zal het huidige leefgebied langs de Pilotenweg ongeschikt worden gemaakt door de oevers kort te maaien en kort te houden. Waterspitsmuizen en overige kleine zoogdieren zullen dan nieuwe leefgebieden opzoeken. Nadat de oevers zijn gemaaid en kort gehouden worden, zullen de sloten in de minst gevoelige periode worden vergraven (sept./okt). Het actief verplaatsen van Waterspitsmuizen is niet wenselijk. De dieren komen in lage dichtheden voor en laten zich moeilijk vangen. Bovendien is het onduidelijk wat de overlevingskans is van dieren die worden verplaatst. Met de aanpak zoals hierboven is beschreven, worden de dieren actief bewogen om zich buiten het op te heffen leefgebied te begeven. We verwachten dat de waterspitsmuizen in de winter sowieso in de Harksteder broeklanden verblijven, vanwege het ontbreken van dekking in het plangebied. Naar verwachting zullen de dieren na het kort afmaaien van de oevers zich dan ook naar de Harksteder Broeklanden begeven.

8.2 Locatie maatregel

Is de uitvoering van de maatregel locatiegebonden? Geef dan op de kaart de locaties aan.

ja, ZIE BIJLAGE KAART

8.3 Doel maatregel

Welke doel wilt u met de maatregel bereiken? Bijvoorbeeld het voorkomen van overtreden van een bepaalde verbodsbepaling voor een soort. Of het compenseren van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Buizerd: Door in de broedperiode geen werkzaamheden in de beïnvloedingszone rond de nesten uit te voeren, wordt overtreding voorkomen van artikel 11, de verstoring van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen.

Gewone dwergvleermuis: met de handhaving van de vliegroute en het foerageergebied aan de oostzijde van de roeibaan wordt aantasting van de functionele leefomgeving van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis voorkomen. Hiermee wordt uiteindelijk voorkomen dat artikel 11 overtreden wordt.

Heikikker: Het afschermen van het plangebied voor de heikikker voorkomt dat individuele dieren door de werkzaamheden gedood worden. Hiermee wordt voorkomen dat artikel 9 van de Flora- en faunawet wordt overtreden.

De ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers langs het Slochterdiep draagt bij aan

duurzame verbindingen tussen populaties van de heikikker rondom Meerstad en creert bovendien extra leefgebied. Deze maatregelen zijn gericht op versterking van de gunstige staat van instandhouding van de soort op lokaal niveau.

Waterspitsmuis: Het kort uitmaaïen van sloten is gericht op het verjagen van dieren. Waterspitsmuizen krijgen daarmee kans zich te begeven naar ander leefgebied. Deze maatregel is gericht op voorkoming van de overtreding van artikel 9, het doden van dieren. Ook het afstemmen van de planning op gevoelige perioden van de Waterspitsmuis voorkomt dat artikel 9 overtreden wordt. Met de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs het Slochterdiep worden verbindingen met andere populaties gerealiseerd. Ook ontstaat er een groter oppervlakte leefgebied. Deze maatregelen dragen bij aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

8.4 Effectiviteit maatregel

Waarom is het aannemelijk dat de maatregel effectief zal zijn? Betrek bij uw antwoord de lokale omstandigheden. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden in paragraaf 3.

Buizerd. Conform de soortenstandaard hanteren we een verstoringafstand van ten minste 75 meter. De nestlocaties bevinden zich in de Harksteder Broeklanden. Rondom dit natuurgebied wordt een zone van 50 meter aangehouden, waardoor tesamen met de afstand binnen het natuurgebied de 75 meter zone wordt gerealiseerd. Het gebied rondom de Harksteder Broeklanden kent een regulier agrarisch beheer. Er is dus sprake van gewinning ten aanzien van rijdend materieel en aanwezigheid van mensen. De gehanteerde zone is daarmee effectief.

Gewone dwergvleermuis. De begroeiing aan weerszijden van de roeibaan is zeer vergelijkbaar. Daarmee is de effectiviteit van de vlieg- en foerageroute aan de beide zijden ook vergelijkbaar. Het in tact houden van één oever is daarmee een effectieve maatregel.

Heikikker. De heikikker heeft een duidelijk patroon van overwintering en trek naar het voortplantingswater. Met het plaatsen van schermen op deze trekroute worden de dieren op een effectieve manier geweerd uit het plangebied. De voorgestelde monitoring ziet toe op dieren die eventueel in het talud van de watergangen overwinteren en daardoor al binnen de schermen aanwezig zijn.

Waterspitsmuis. De waterspitsmuis komt voor in en langs sloten en andere wateren met voldoende dekking en voedsel. Het ontbreken van dekking, in de vorm van water- en oevervegetatie maakt de soort erg kwetsbaar voor predatie. Als de vegetatie wordt verwijderd zullen de dieren daardoor kiezen voor een gebied waar deze dekking nog wel aanwezig is. Daarmee is de maatregel effectief.

De soort is recent al aangetroffen in de oeverzone van het Slochterdiep. De natuurvriendelijke inrichting van deze oever geeft een sterke kwaliteitsimpuls aan het leefgebied van de waterspitsmuis. Ter vervanging van regulier beheerde sloten resulteert deze maatregel in een netto toename van kwalitatief hoogwaardig leefgebied en is daarmee effectief.

8.5 Afhankelijk

Bent u voor de uitvoering of instandhouding van de maatregel afhankelijk van derden?

Ja, de herinrichting van het Slochterdiep met o.a. natuurvriendelijke oevers wordt onder verantwoordelijkheid van het Waterschap Hunze en Aas uitgevoerd. Het Waterschap zal

ook een poel realiseren t.b.v. heikikkers nabij onderhavig plangebied. De overige maatregelen zullen onder verantwoordelijkheid van Bureau Meerstad uitgevoerd worden.

8.6 Uitvoering maatregel: monitoren

Is de maatregel functioneel, voordat u met uw werkzaamheden begint? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vraag 2.4. Wie gaat de functionaliteit van de maatregel bepalen? Beschrijf de deskundigheid van deze persoon

De te treffen maatregelen voor de werkzaamheden worden ecologisch begeleid door een bureau aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

9 Alternatieven

Vraagt u aan voor een zwaar beschermde soort? Beantwoord dan ook de vragen in deze paragraaf. Maak zonodig onderscheid per soort(groep).

9.1 Alternatieve locatie

Welke alternatieve locaties voor uw project heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve locaties niet mogelijk zijn.

Reeds in 2001 hebben de gemeenten Groningen en Slochteren, de provincie Groningen, de Dienst Landelijk Gebied, het toenmalige Ministerie van LNV en het Waterschap Hunze Aas een intentieovereenkomst ondertekend voor de ontwikkeling van Meerstad. Met Meerstad wordt beoogd een multifunctioneel landschap te creëren dat antwoord geeft op de toekomstige vraag naar wonen, werken en recreëren in de nabijheid van de Stad Groningen. De mogelijkheden voor een dergelijke ontwikkeling worden gevonden tussen de oostkant van de stad Groningen en natuurgebied Midden-Groningen. Om verschillende redenen was een dergelijke ontwikkeling niet te realiseren aan de andere zijden van de stad Groningen vanwege daar aanwezige natuurfuncties en kwetsbare landschappen (resp. Koningslaagte en Reitdiepdal aan de noordzijde, Peizer en Eeldermeden aan de westzijde, Hondsrug, Drentse Aa en Hunze aan zuidzijde). Daarnaast kan de ligging van Meerstad de regio een belangrijke kwalitatieve impuls geven. Door nu landschappelijke investeringen te doen in water en groen vormt Meerstad een schakel met een eigen waarde tussen stad Groningen en EHS Midden Groningen. Nieuwe natuur wordt toegevoegd aan de reeds bestaande gebieden, het meer van Meerstad, dat tevens een noodbergingsfunctie zal krijgen, neemt een positie in te midden van het Zuidlaardermeer, het Paterswoldsemeer en het Schildmeer. Binnen het plan wordt het meer voor het recreatieve vaarverkeer verbonden met het Slochterdiep waarmee tevens verbinding ontstaat met het Groninger en internationale vaarnetwerk.

Vanwege de economische recessie en de verslechterde woningmarkt is in 2011 een ontwikkelstrategie opgesteld. De ambities van Meerstad staan nog recht overeind, maar de context voor de ontwikkeling van Meerstad is wel een geheel andere dan in 2001. De situatie op de woningmarkt leidt tot een structureel andere aanpak. Om aan die situatie het hoofd te bieden is een nieuw financieel en organisatorisch raamwerk opgesteld en is de ontwikkelstrategie van Meerstad verder uitgewerkt. Hierin staat beschreven en verbeeld hoe Meerstad zich de komende 20 kan ontwikkelen. Uitgangspunt voor de komende jaren is het huidige planologische kader, het vigerend bestemmingsplan Meerstad-Midden. Prioriteit bij de verdere ontwikkeling is om elke kleine en grotere stap in de ontwikkeling van Meerstad zo uit te voeren dat die stap op zichzelf al meer dan de moeite waard is.

Dit betekent concreet voor deelplan 1 van Meerstad dat woningbouwontwikkeling wordt

gecompleteerd met een vaarverbinding naar het Slochterdiep en een landschappelijk raamwerk bestaande uit plas-draszones en een kwelsloot (waarvoor een f&f ontheffing is verleend op 7 maart 2013 met kenmerk FF/75C/2012/0330).
 Voor deelplan 2, waarvoor onderhavige aanvraag is opgesteld, betekent dit uitbreiding van het meer tot 350 hectare (conform de afspraken die zijn gemaakt in het kader van bestemmingsplan Meerstad-Midden en de daarbij horende MER).

9.2 Alternatieve inrichting

Welke alternatieve inrichtingsplannen heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve inrichtingsplannen niet mogelijk zijn.

geen

9.3 Alternatieve werkwijze

Welke alternatieve werkwijze heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve werkwijzen niet mogelijk zijn.

geen

De werkwijze en de planning daarvan zijn afgestemd op de aanwezige beschemde diersoorten. Alternatieve werkwijzen met minder effecten zijn daardoor niet aan de orde.

9.4 Alternatieve planning

Welke alternatieve planning heeft u overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Wilt u uw werkzaamheden uitvoeren tijdens de kwetsbare periode van de soort? Onderbouw waarom het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode niet mogelijk is.

geen

De planning is afgestemd op de kwetsbare perioden van de betreffende soorten.

10 Literatuur

10.1 Gebruikte documenten

Heeft u in uw antwoorden verwijzingen naar literatuur (rapporten, andere ontheffingen, beleidstukken, protocollen, standaarden) opgenomen? Neem dan een literatuurlijst op. Geef daarnaast aan welke documenten u aan deze aanvraag heeft toegevoegd.

Ecologisch onderzoek naar beschermde flora en fauna Meerstad 2013 (Buro Bakker, maart 2014)

Heikikkers in Meerstad (Alterra rapport 2342, 2012)

Heikikkers in Meerstad 2014 (monitoringsrapport RAVON, 2014)

Flora en faunaontheffing d.d. 7 maart 2013

Kaarten:

- Plangebied werkzaamheden (bij vraag 2.1)
- Fasering 2015, 2020, 2030 (bij vraag 2.3)
- Alternatieve leefgebieden (bij vraag 5.7)
- Locatiegebonden maatregelen (bij vraag 8.2)

